

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางประกอบกรออธิบายตามลำดับ ดังนี้

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจและการวางแผนการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นต้น (Stepwise Method)
- ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.1 ระยะเวลาที่ก่อตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ร้อยละ 44.7 ก่อตั้งมาเป็นเวลา 8 ปี รองลงมาคือ 7 ปี 9 ปี 10 ปี 5 ปี และ 6 ปี ร้อยละ 22.3, 17.1, 10.6, 3.2 และ 2.1 ตามลำดับ หากพิจารณาในภาพรวมแล้วมีค่าเฉลี่ยประมาณ 8 ปี (ตาราง 3)

ตาราง 3 ระยะเวลาที่ก่อตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล

ระยะเวลา (ปี)	จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล (แห่ง)	ร้อยละ
5	3	3.2
6	2	2.1
7	21	22.3
8	42	44.7
9	16	17.1
10	10	10.6
รวม	94	100.0
ระยะเวลาดำสุด	5 ปี	ระยะเวลาดำสุด 8.05 ปี
ระยะเวลายาวสุด	10 ปี	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.051

1.2 ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ร้อยละ 78.7 เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก รองลงมา คือ ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ร้อยละ 16 และ ร้อยละ 5.3 ตามลำดับ (ตาราง 4)

ตาราง 4 ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล

ขนาด	จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล(แห่ง)	ร้อยละ
เล็ก	74	78.7
กลาง	15	16.0
ใหญ่	5	5.3
รวม	94	100.00

1.3 พื้นที่ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล

พื้นที่ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่ร้อยละ 76.6 มีพื้นที่ในเขตรับผิดชอบน้อยกว่า 100 ตารางกิโลเมตร รองลงมาคือ 101-200 ตารางกิโลเมตร 201-300 ตารางกิโลเมตร ร้อยละ 12.2 และ 6.6 ตามลำดับ รองลงมาคือ 301-400 ตารางกิโลเมตร และมากกว่า 400 ตารางกิโลเมตร ร้อยละ 2.3 โดยมีค่าเฉลี่ย 72.8 ตารางกิโลเมตร และองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กร้อยละ 61.7 มีพื้นที่ในเขตรับผิดชอบน้อยกว่า 100 ตารางกิโลเมตร (ตาราง 5)

ตาราง 5 พื้นที่ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล

พื้นที่ (ตร.กม)	จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล (แห่ง)						ร้อยละ ของทั้งหมด (N=94)
	ใหญ่		กลาง		เล็ก		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
≤ 100	4	4.3	10	10.6	58	61.7	76.6
101-200	-	-	-	-	12	12.2	12.2
201-300	-	-	-	-	6	6.6	6.6
301-400	-	-	-	-	2	2.3	2.3
> 400	-	-	-	-	2	2.3	2.3
รวม	4	4.3	10	10.6	80	85.1	100

พื้นที่รับผิดชอบต่ำสุด 2.63 ตารางกิโลเมตร พื้นที่รับผิดชอบเฉลี่ย 72.8 ตารางกิโลเมตร
พื้นที่รับผิดชอบสูงสุด 486 ตารางกิโลเมตร ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 96

1.4 ประชากรในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล

ประชากรในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 46.8 มีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน 5,001 – 10,000 คน รองลงมาคือ น้อยกว่า 5,000 คน 10,001 – 15,000 คน และมากกว่า 15,001 คน ร้อยละ 38.3, 11.7 และ 3.2 ตามลำดับ ทั้งนี้ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 6,511 คน และองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กร้อยละ 38.3 มีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน 5,001 – 10,000 คน (ตาราง 6)

ตาราง 6 ประชากรทั้งหมดในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล

ประชากร(คน)	จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล (แห่ง)						ร้อยละ ของทั้งหมด (N=94)
	ใหญ่		กลาง		เล็ก		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
≤ 5,000	-	-	1	1.1	35	37.2	38.3
5,001 - 10,000	2	2.3	6	6.2	36	38.3	46.8
10,001 - 15,000	2	2.3	3	3.2	6	6.2	11.7
> 15,000	-	-	-	-	3	3.2	3.2
รวม	4	4.6	10	10.5	80	84.9	100
จำนวนประชากรต่ำสุด	1,275 คน		จำนวนประชากรเฉลี่ย		6,511.8 คน		
จำนวนประชากรสูงสุด	21,617 คน		ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		3,630 คน		

1.5 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลจากการจัดเก็บภาษี ปี 2546

องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ร้อยละ 51.1 มีรายได้จากการจัดเก็บภาษี 1,000,0001–5,000,000 บาท รองลงมาคือ 5,000,001–10,000,000 บาท, น้อยกว่า 1,000,000 บาท, 10,000,001–15,000,000 บาท และมากกว่า 15,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.3, 17.2, 5.3 และ 4.2 ตามลำดับ ทั้งนี้ในภาพรวมมีรายได้เฉลี่ย 4,577,095 บาท และองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กร้อยละ 48.7 มีรายได้จากการจัดเก็บภาษี 1,000,0001–5,000,000 บาท (ตาราง 7)

ตาราง 7 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลจากการจัดเก็บภาษี ปี 2546

รายได้ (บาท)	จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล (แห่ง)						ร้อยละ ของทั้งหมด (N=94)
	ใหญ่		กลาง		เล็ก		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
≤ 1,000,000	-	-	-	-	16	17.2	17.2
1,000,001 - 5,000,000	-	-	2	2.3	46	48.7	51.0
5,000,001 - 10,000,000	-	-	5	5.1	16	17.2	22.3
10,000,01-15,000,000	-	-	3	3.1	2	2.2	5.3
>15,000,000	4	4.2	-	-	-	-	4.2
รวม	4	4.2	10	10.5	80	85.3	100
รายได้ต่ำสุด	21,687 บาท		รายได้เฉลี่ย		4,577,095 บาท		
รายได้สูงสุด	25,089,244 บาท		ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		4,587,973		

1.6 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลจากเงินอุดหนุนรัฐบาล ในปีงบประมาณ 2546

องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ร้อยละ 72.3 มีรายได้จากเงินอุดหนุนรัฐบาล จำนวน 1,000,0001 – 5,000,000 บาท รองลงมาคือ 5,000,001 – 10,000,000 บาท ,มากกว่า 10,000,001 บาท และน้อยกว่า 1,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.4, 3.2 และ 2.1 ตามลำดับ ทั้งนี้ในภาพรวม มีรายได้เฉลี่ย 4,302,919 บาท และองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กร้อยละ 70.2 มีรายได้จากเงินอุดหนุนรัฐบาล 1,000,0001–5,000,000 บาท (ตาราง 8)

ตาราง 8 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลจากเงินอุดหนุนรัฐบาล ในปีงบประมาณ 2546

รายได้ (บาท)	จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล (แห่ง)						ร้อยละ ของทั้งหมด (N=94)
	ใหญ่		กลาง		เล็ก		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
≤ 1,000,000	-	-	-	-	2	2.1	2.1
1,000,001 - 5,000,000	-	-	2	2.1	66	70.2	72.3
5,000,001 - 10,000,000	1	1.1	8	8.5	12	12.8	22.4
>10,000,000	3	3.2	-	-	-	-	3.2
รวม	4	4.3	10	10.6	80	85.1	100
รายได้ต่ำสุด	316,157 บาท		รายได้เฉลี่ย		4,302,919 บาท		
รายได้สูงสุด	27,972,276 บาท		ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		3,880,751		

1.7 จำนวนประเภทสินค้า OTOP ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง

จำนวนประเภทสินค้า OTOP ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ร้อยละ 73.3 มีจำนวนสินค้าน้อยกว่า 5 ประเภท รองลงมาคือ 6-10 ประเภท ร้อยละ 21.3 และสินค้า OTOP มากกว่า 11 ประเภท คิดเป็นร้อยละ 5.4 ทั้งนี้ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยประมาณ 4 ประเภท และองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กร้อยละ 67.1 มีจำนวนประเภทสินค้า OTOP น้อยกว่า 5 ประเภท (ตาราง 9)

ตาราง 9 จำนวนประเภทสินค้า OTOP ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง

จำนวนสินค้า (ประเภท)	จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล (แห่ง)						ร้อยละ ของทั้งหมด (N=94)
	ใหญ่		กลาง		เล็ก		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
≤ 5	1	1.1	5	5.1	63	67.1	73.3
6-10	3	3.2	3	3.2	14	14.9	21.3
>10	-	-	2	2.2	3	3.2	5.4
รวม	4	4.3	10	10.5	80	85.2	100

จำนวนสินค้าต่ำสุด คือ 1 ประเภท จำนวนสินค้าเฉลี่ย คือ 4.23 ประเภท
จำนวนสินค้าสูงสุด คือ 20 ประเภท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 3.437

1.8 ประเภทของสินค้า OTOP ที่มีการผลิตภายในตำบล

ประเภทสินค้าที่ทำการผลิตมากที่สุดในแต่ละตำบลนั้นร้อยละ 24.5 ผลิตสินค้าประเภทอาหาร รองลงมา คือสินค้าประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย ศิลปะประดิษฐ์และของที่ระลึก เครื่องใช้ และเครื่องประดับ เครื่องดื่มและสมุนไพร คิดเป็นร้อยละ 19.1, 18.1, 14.9, 12.8 และ 10.6 ตามลำดับ และองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กส่วนใหญ่ร้อยละ 22.3 จะทำการผลิตสินค้าประเภทอาหาร (ตาราง 10)

ตาราง 10 ประเภทของสินค้า OTOP ที่มีการผลิตภายในตำบล

ประเภทสินค้า	จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล (แห่ง)						ร้อยละ ของทั้งหมด (N=94)
	ใหญ่		กลาง		เล็ก		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
อาหาร	1	1.1	1	1.1	21	22.3	24.5
เครื่องคั้น	-	-	3	3.2	9	9.6	12.8
ผ้าและเครื่องแต่งกาย	-	-	4	4.2	14	14.9	19.1
เครื่องใช้และเครื่องประดับ	-	-	1	1.1	13	13.8	14.9
ศิลปะประดิษฐ์และของที่ระลึก	3	3.2	1	1.1	13	13.8	18.1
สมุนไพร	-	-	-	-	10	10.6	10.6
รวม	4	4.3	10	10.7	80	85	100

1.9 การรวมกลุ่มเพื่อผลิตสินค้า OTOP

การรวมกลุ่มเพื่อผลิตสินค้า OTOP พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 59.6 เป็นการรวมกลุ่มขึ้นใหม่ และร้อยละ 40.4 เป็นธุรกิจขนาดย่อมที่มีอยู่แล้วภายในตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กร้อยละ 49.0 เป็นการรวมกลุ่มเพื่อผลิตสินค้า OTOP ขึ้นใหม่ (ตาราง 11)

ตาราง 11 การรวมกลุ่มเพื่อผลิตสินค้า OTOP

การรวมกลุ่ม	จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล (แห่ง)						ร้อยละ ของทั้งหมด (N=94)
	ใหญ่		กลาง		เล็ก		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
การรวมกลุ่มขึ้นใหม่	3	3.2	7	7.4	46	49.0	59.6
ธุรกิจขนาดย่อมที่มีอยู่แล้ว	1	1.1	3	3.2	34	36.1	40.4
รวม	4	4.3	10	10.6	80	85.1	100

1.10 หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มากที่สุดร้อยละ 54.3 คือ กรมการพัฒนาชุมชน รองลงมาเป็นสำนักงานเกษตรอำเภอและสำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด กรมพัฒนาฝีมือและแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 27.6 , 12.8 และ 3.2 ตามลำดับ และหน่วยงานอื่นๆ ได้แก่ ศูนย์ศิลปาชีพในสมเด็จพระบรมราชินีนาถ มหาวิทยาลัยนอร์ท เชียงใหม่ องค์การบริหารส่วนตำบล และบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 2.1 (ตาราง 12)

ตาราง 12 หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

หน่วยงาน	จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล(แห่ง)	ร้อยละ
สำนักงานเกษตรอำเภอและสำนักงานเกษตรจังหวัด	26	27.6
กรมการพัฒนาชุมชน	51	54.3
สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	12	12.8
กรมพัฒนาฝีมือและแรงงาน	3	3.2
หน่วยงานอื่นๆ	2	2.1
รวม	94	100.0

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบล และการวางแผนการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.1 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรายชื่อ โดยใช้คำถามแบบเลือกคำตอบที่ถูกต้อง จำนวน 10 ข้อ ให้คะแนนสำหรับผู้ตอบถูกข้อละ 1 คะแนน และตอบผิดให้ 0 คะแนน

เมื่อพิจารณาความรู้ความเข้าใจโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรายชื่อ (ตาราง 13) พบว่า ข้อที่องค์การบริหารส่วนตำบลตอบถูกต้องที่สุด 5 อันดับ จาก 10 ข้อ โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อที่ตอบถูกมากเป็นลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 2 ข้อ ได้แก่ ประชาชนในท้องถิ่น คือ พลังขับเคลื่อนที่สำคัญที่สุดในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งหมายถึง ประชาชนทุกคนใน

ท้องถิ่นที่จะช่วยทำให้เกิดสินค้าประจำท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง สินค้ามีคุณภาพ เพื่อเข้าร่วมเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นของตนเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตสินค้า คิดเป็นร้อยละ 96.8

2. ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จะทำให้ชุมชนมีรายได้ยั่งยืน และมีสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 89.4

3. รัฐบาลให้การสนับสนุนการผลิตสินค้า OTOP แก่ชุมชนด้านเทคนิค เพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการโฆษณาประชาสัมพันธ์ด้านการตลาด คิดเป็นร้อยละ 87.2

4. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ควรพิจารณาถึงความต้องการของตลาด เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม เพื่อลดต้นทุนการผลิต และไม่ซ้ำกับผลิตภัณฑ์ดั้งเดิมของท้องถิ่นที่มีอยู่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 86.2

ข้อความที่องค์การบริหารส่วนตำบล ตอบผิดมากที่สุด 5 อันดับจาก 10 ข้อ โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ต้องเป็นผลิตภัณฑ์ดั้งเดิมที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น และมีแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 40.4 ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้าใจว่า ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับคัดเลือกเป็นผลิตภัณฑ์ที่คิดค้นขึ้นใหม่ และมีแหล่งจำหน่ายของตนเอง

2. หลักการของหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ต้องการให้แต่ละหมู่บ้านมีผลิตภัณฑ์หลัก 1 ประเภท คิดเป็นร้อยละ 39.4 ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ ความเข้าใจว่าหลักการของหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ต้องการให้แต่ละอำเภอมิผลิตภัณฑ์หลัก 1 ประเภท

3. เหตุผลที่มีการคัดสรรสุดยอดสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย เพื่อเป็นข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชน พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีจุดอ่อนและเกิดความคุ้นเคยระหว่างผู้ผลิตสินค้า คิดเป็น ร้อยละ 25.5 ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ ความเข้าใจว่าเหตุผลที่มีการคัดสรรสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อคัดสรรและจำแนกผลิตภัณฑ์เป็น 5 ระดับตามคุณภาพสินค้า

4. กิจกรรมหลักของโครงการ คือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ พัฒนาตลาดและการรณรงค์ให้คนไทยหันมาใช้สินค้าในโครงการคิดเป็นร้อยละ 21.3 ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ ความเข้าใจว่าเป็นการปรับปรุงพัฒนาผลิตภัณฑ์และการตลาด

5. โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมายถึง โครงการที่เป็นนโยบายของรัฐบาลเพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถ ส่งเสริมการสร้างอาชีพ สร้างรายได้แก่ชุมชน โดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการผลิตสินค้า เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เข้มแข็ง คิดเป็นร้อยละ 20.2 ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ ความเข้าใจว่าเป็นการมุ่งสร้างผลิตภัณฑ์ให้เป็นเอกลักษณ์ประจำหมู่บ้าน

ตาราง 13 ความรู้ความเข้าใจในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นรายชื่อ

ความรู้ความเข้าใจโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของ องค์กรบริหารส่วนตำบล	องค์กรบริหารส่วนตำบล ที่ตอบถูก (แห่ง)			ร้อยละ ของทั้ง หมด (N=94)	ลำดับ
	ใหญ่	กลาง	เล็ก		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมายถึง โครงการที่เป็นนโยบาย ของรัฐบาลเพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถ ส่งเสริมการสร้างอาชีพ สร้างรายได้แก่ชุมชน โดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ในการผลิตสินค้า เพื่อ พัฒนาท้องถิ่น ให้เข้มแข็ง	4 (4.3)	9 (9.6)	62 (65.9)	79.8	5
2. หลักการของหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ คือ ต้องการให้แต่ละหมู่บ้านมี ผลิตภัณฑ์หลัก 1 ประเภท	3 (3.1)	7 (7.4)	47 (50.1)	60.6	8
3. วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการผลิต ควรเป็นวัตถุประสงค์ในท้องถิ่น	3 (3.1)	10 (10.6)	78 (83.1)	96.8	1
4. รัฐบาลให้การสนับสนุนการผลิตสินค้า OTOP แก่ชุมชนด้านเทคนิค เพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ตลอดจน โฆษณาประชาสัมพันธ์ด้านการ ตลาด	3 (3.1)	9 (9.6)	70 (74.5)	87.2	3
5. ประชาชนในท้องถิ่น คือ พลังขับเคลื่อนที่สำคัญที่สุดในโครงการหนึ่ง ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	3 (3.1)	9 (9.6)	79 (84.1)	96.8	1
6. ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับเลือกให้เข้าโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ต้อง เป็นผลิตภัณฑ์ดั้งเดิมที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นและมีแหล่งจำหน่าย	2 (2.1)	7 (7.4)	47 (50.1)	59.6	9
7. กิจกรรมหลักของโครงการ คือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ พัฒนาการตลาด และรณรงค์ให้คนไทยหันมาใช้สินค้าในโครงการ	4 (4.3)	8 (8.5)	62 (65.9)	78.7	6
8. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ควรพิจารณาความต้องการของตลาด เทคโนโลยี การผลิตที่เหมาะสมเพื่อลดต้นทุน และไม่ซ้ำกับผลิตภัณฑ์ดั้งเดิมที่มีอยู่	4 (4.3)	9 (9.6)	68 (72.3)	86.2	4
9. เหตุผลที่มีการคัดสรรสุดยอด หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย เพื่อเป็น ข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชน พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีจุดอ่อนและเกิดความคุ่น เคาระหว่างผู้ผลิตสินค้า	2 (2.1)	8 (8.5)	60 (63.9)	74.5	7
10. ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ คือ ชุมชนมี รายได้ยั่งยืนและมีเอกลักษณ์ของตนเอง	4 (4.3)	8 (8.5)	72 (76.6)	89.4	2

จากผลการวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจเป็นรายข้อ สามารถกำหนดระดับความรู้ ความเข้าใจได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในระดับปานกลาง (5-7 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 51.1 รองลงมาคือมีความรู้ความเข้าใจในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในระดับสูง (8-10 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 46.8 และมีความรู้ความเข้าใจในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในระดับน้อย (น้อยกว่า 5 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 2.1 โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 8.09 คะแนน และองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก ร้อยละ 41.5 มีความรู้ความเข้าใจในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในระดับมาก (ตาราง 14)

สรุปได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ ความเข้าใจในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในระดับสูง โดยมีคะแนนความรู้ความเข้าใจเฉลี่ย 8.09 คะแนน แม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางและระดับสูงมีจำนวนค่อนข้างมาก แต่ก็ยังมีองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนหนึ่งที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาความรู้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้ความเข้าใจโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มากยิ่งขึ้นตามกลุ่มคำถามที่เข้าใจไม่ถูกต้อง (ตามรายละเอียดในตาราง 13) ซึ่งเรื่องต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ หน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องควรมีการชี้แจงรายละเอียดในเรื่องต่าง ๆ แก่องค์การบริหารส่วนตำบลอย่างชัดเจนเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจ เป็นแกนนำในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง รู้จักพึ่งตนเองเพื่อพัฒนาสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและมาตรฐานต่อไป

ตาราง 14 สรุประดับความรู้ความเข้าใจโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ระดับความรู้ความเข้าใจ (คะแนน)	จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล(แห่ง)						ร้อยละ ของทั้งหมด (N=94)
	ใหญ่		กลาง		เล็ก		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
น้อย (< 5)	-	-	-	-	2	2.1	2.1
ปานกลาง (5-7)	3	3.2	7	7.4	38	40.5	51.1
สูง (8-10)	1	1.1	3	4.2	40	41.5	46.8
รวม	4	4.3	10	11.6	80	84.1	100

คะแนนความรู้ความเข้าใจน้อยสุด 4 คะแนน คะแนนความรู้ความเข้าใจเฉลี่ย 8.09 คะแนน
คะแนนความรู้ความเข้าใจสูงสุด 10 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.368

2.2 ผลการวิเคราะห์การวางแผนการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากผลการวิเคราะห์การวางแผนการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรายชื่อ (ตารางที่ 15) พบว่าการวางแผนโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบล มีการปฏิบัติมากที่สุด 5 อันดับจาก 10 ชื่อ โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ชื่อที่ตอบถูกมากเป็นลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 2 ชื่อ ได้แก่ การสนับสนุนการผลิตให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติคิดเป็นร้อยละ 96.8 เนื่องจากการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยการนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการประสานงานในการจัดทำข้อมูลร่วมกับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนระดับอำเภอ เนื่องจากทำให้มีข้อมูลที่ต้องการสามารถส่งเสริมพัฒนากลุ่มผู้ผลิตสินค้าให้ผู้ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพต่อไป

2. การกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเพื่อการส่งเสริมอาชีพของประชาชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 95.7 เนื่องจากสามารถวางแผนงานให้รองรับการว่างงานของชุมชนได้

3. การส่งเสริมให้นำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตสินค้า คิดเป็นร้อยละ 94.7 เนื่องจากการลดต้นทุนการผลิต

4. การเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการวางแผนการผลิต รูปแบบบรรจุภัณฑ์ การตลาดและการจัดจำหน่ายสินค้า คิดเป็นร้อยละ 90.4 เนื่องจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มเพื่อให้ตรงตามความต้องการของตลาดและเป็นการส่งเสริมให้ผู้ผลิตสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น

ในด้านการวางแผนการดำเนินงานที่องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติน้อยที่สุด 5 อันดับจาก 10 ชื่อ โดยเรียงตามลำดับได้แก่

1. การประชุมเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อติดตามผลของโครงการ และประเมินผลของโครงการอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 68.1 เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนระดับอำเภอ เป็นพี่เลี้ยงจึงประชุมเป็นครั้งคราว ประมาณ 3 เดือน ต่อ 1 ครั้ง

2. การจัดประชุมเชิงวิชาการเกี่ยวกับการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 35.1 เนื่องจากขาดบุคลากรที่มีความชำนาญมาให้ความรู้ และงบประมาณยังไม่เพียงพอ

3. การจัดสัมมนาแลกเปลี่ยนข้อมูล และประสบการณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลภายในจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 33.0 เนื่องจากอยู่ระหว่างการดำเนินการและของงบประมาณเพื่อนำจุดแข็งของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลมาปรับปรุงใช้กับองค์การบริหารส่วนตำบลของตนเอง

4. การสนับสนุนให้ได้การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์มาตรฐานและตรงความต้องการของผู้บริโภค คิดเป็นร้อยละ 21.3 เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตบางกลุ่มยังขาดความรู้ในด้านมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์ องค์การบริหารส่วนตำบลจึงต้องให้ความรู้ ความเข้าใจแก่กลุ่มผู้ผลิต เพื่อให้ทราบมาตรฐานการผลิตสินค้าต่าง ๆ ที่ถูกต้อง จึงจะสามารถรับรองคุณภาพสินค้าได้

5. การจัดเตรียมทำแผนการดำเนินงาน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 10.4 เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดงบประมาณ บุคลากรในการดำเนินงานที่มีความรู้ความเข้าใจในโครงการ และอยู่ในช่วงจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 3 ปี

ดังนั้นหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสนใจในจุดนี้ให้มากขึ้น โดยเฉพาะการดำเนินงานของหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ แก่บุคลากรในองค์กรและงบประมาณในการดำเนินงาน เพื่อให้ทั้งกลุ่มผู้ผลิตและสินค้าในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มีคุณภาพตรงความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด เน้นการผลิตโดยการนำทรัพยากรการผลิตในท้องถิ่นมาใช้อย่างมีคุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ต่อไป

ตาราง 15 การวางแผนการดำเนินงาน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

กิจกรรม/โครงการ	องค์การบริหารส่วนตำบล ที่ปฏิบัติ (แห่ง)			ร้อยละ ของทั้ง หมด (N=94)	ลำดับ
	ใหญ่	กลาง	เล็ก		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. การจัดเตรียมทำแผนการดำเนินงาน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	4 (4.3)	9 (9.6)	71 (75.7)	89.6	5
2. สนับสนุนการผลิตให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	4 (4.3)	10 (10.6)	77 (81.9)	96.8	1
3. ส่งเสริมให้นำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตสินค้า	3 (3.1)	10 (10.6)	76 (81.0)	94.7	3
4. การกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเพื่อการส่งเสริมอาชีพของประชาชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น	3 (3.1)	9 (9.6)	78 (83.0)	95.7	2
5. การประสานงานในการจัดทำข้อมูลร่วมกับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนระดับอำเภอ	3 (3.1)	9 (9.6)	79 (84.1)	96.8	1
6. การจัดประชุมเชิงวิชาการการเกี่ยวกับการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน	3 (3.1)	7 (7.4)	51 (54.4)	64.9	8
7. การจัดสัมมนาดูงานแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลภายในจังหวัด	2 (2.1)	8 (8.5)	53 (56.4)	67.0	7
8. การสนับสนุนให้ได้รับการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์มาตรฐานและ ตรงความต้องการของผู้บริโภค	3 (3.1)	7 (7.4)	64 (68.2)	78.7	6
9. การเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการวางแผนการผลิตรูปแบบบรรจุภัณฑ์ การตลาด และการจัดจำหน่ายสินค้า	4 (4.3)	9 (9.6)	72 (76.5)	90.4	4
10. การประชุมเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อติดตามผลของโครงการและประเมินผลของโครงการอย่างต่อเนื่อง	3 (3.1)	8 (8.5)	19 (20.3)	31.9	9

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดเชียงใหม่ มีการศึกษา 2 ด้าน ได้แก่

- 3.1 บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการส่งเสริมอาชีพ และพัฒนาผลิตภัณฑ์
- 3.2 บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการตลาด

3.1 บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการส่งเสริมอาชีพ และพัฒนาผลิตภัณฑ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (ตาราง 16) พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.22 คะแนน เนื่องจากยังขาดบุคลากรดำเนินการที่มีทักษะด้านการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมถึงงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินงาน จึงทำให้การดำเนินงานไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร และในองค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งมีการจัดอบรมพัฒนาความรู้แก่ประชาชนแล้ว แต่กลุ่มเป้าหมายยังไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานอย่างแท้จริง ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมอาชีพได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น จึงควรให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการนี้โดยตรง เป็นแกนนำสำคัญในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ในโครงการให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด เพื่อยกระดับรายได้ และสร้างความยั่งยืนในชุมชนต่อไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นสามารถจำแนกบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 -3.00 คะแนน) ได้แก่

1. การส่งเสริมให้มีการพัฒนาอาชีพกลุ่มเดิม และสร้างอาชีพกลุ่มใหม่ ให้ครอบคลุมทั้งตำบลมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.66 คะแนน เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีจุดมุ่งหมายที่จะยกระดับรายได้ภายในชุมชนให้มีรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้นและมีความยั่งยืน เกิดชุมชนเข้มแข็ง รวมถึงองค์การบริหารส่วนตำบลมีการอบรมให้แก่กลุ่มสตรีภายในชุมชน เพื่อให้ลดการว่างงานและการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคชนบทเข้าสู่ตัวเมือง เกิดการสร้างสรรคผลิตภัณฑ์ภายในหมู่บ้าน เกิดเป็นผลิตภัณฑ์เด่นประจำตำบล ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่รู้จักและมีการยอมรับกันมากยิ่งขึ้น

2. องค์การบริหารส่วนตำบลมุ่งส่งเสริมให้ผู้ผลิตเลือกใช้ปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในท้องถิ่นเป็นหลัก มาเพิ่มมูลค่าเป็นผลิตภัณฑ์ เพิ่มรายได้ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 คะแนน เนื่องจากเป็นการลดต้นทุนการผลิต และส่งเสริมกลุ่มผู้ผลิตให้ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. โดยภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลคิดว่ามีบทบาทมากในการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.35 คะแนน เนื่องจากได้มีการบรรจุในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแผนระยะ 3 ปีด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในด้านการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.67 – 2.33 คะแนน) ได้แก่

1. การสร้างและการพัฒนาความรู้ให้แก่กลุ่มผู้ผลิตให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในเรื่อง การพัฒนาการผลิตเทคโนโลยีการแปรรูป การตลาด และการบริหารจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 คะแนน เนื่องจากกลุ่มสามารถบริหารจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบที่น่าสนใจ ดึงดูดลูกค้า รวมถึงช่องทางการตลาดที่เหมาะสมกับสินค้า

2. ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.28 คะแนน เนื่องจากการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และเพื่อให้ผู้บริโภคมีทางเลือกใหม่

3. การพัฒนาให้กลุ่มผู้ผลิตดำเนินการผลิตแบบครบวงจร สามารถพัฒนาเป็นวิสาหกิจชุมชนได้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.12 คะแนน เนื่องจากการสนับสนุนให้กลุ่มผู้ผลิตสามารถพึ่งตนเองได้ โดยไม่ต้องรอการสนับสนุนจากรัฐบาลเพียงอย่างเดียว กลุ่มจะมีความเข้มแข็งและบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

4. การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ การแปรรูป กระบวนการผลิตและการบรรจุหีบห่อให้ถึงระดับที่ได้มาตรฐานได้รับการรับรองจากหน่วยงาน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.10 คะแนน เนื่องจากสินค้าที่มีมาตรฐานได้รับการรับรองจากหน่วยงาน จะได้รับการยอมรับและความสนใจจากผู้บริโภคมากกว่าสินค้าที่ไม่มีมาตรฐาน

5. การวางแผนโครงการด้านการฝึกอบรม และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.06 คะแนน เนื่องจากการพัฒนาความรู้และทักษะของผู้ผลิตโดยตรง เพื่อนำพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพและ ตรงความต้องการของตลาดมากที่สุด

6. การอบรมเพิ่มระดับความรู้ของเจ้าหน้าที่ ให้คำแนะนำในโครงการ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.93 คะแนน เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจในโครงการอย่างถูกต้อง จะสามารถให้คำปรึกษาและแนะนำแก่ผู้ผลิตได้

7. การให้ประกาศเกียรติคุณแก่ผลิตภัณฑ์เด่นประจำตำบล มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.90 คะแนน เนื่องจากเป็นแรงจูงใจและกำลังใจแก่ผู้ผลิตให้ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานต่อไป

ตาราง 16 บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการส่งเสริมอาชีพ และพัฒนาผลิตภัณฑ์	มาก		ปานกลาง		น้อย		ค่าเฉลี่ย	ความ หมาย
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. การวางแผน โครงการทางด้านการฝึกอบรม และ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของ ตลาด	21	22.3	58	61.7	15	16.0	2.06	ปาน กลาง
2. การอบรมเพิ่มระดับความรู้ของเจ้าหน้าที่ ที่ให้คำ แนะนำในโครงการ	17	18.1	53	56.4	24	25.5	1.93	ปาน กลาง
3. มุ่งส่งเสริมให้ผู้ผลิตเลือกใช้ปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ใน ท้องถิ่นเป็นหลักมาเพิ่มมูลค่าเป็นผลิตภัณฑ์	53	56.4	34	36.2	7	7.4	2.49	มาก
4. การให้ประกาศเกียรติคุณแก่ผลิตภัณฑ์เด่นประจำ ตำบล	27	28.7	31	33.0	36	38.3	1.90	ปาน กลาง
5. การส่งเสริมให้มีการพัฒนาอาชีพกลุ่มเดิม และ สร้างอาชีพกลุ่มใหม่ ให้ครอบคลุมทั้งตำบล	64	68.1	28	29.8	2	2.1	2.66	มาก
6. การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ การ แปรรูป กระบวนการผลิต และการบรรจุหีบห่อให้ถึง ระดับที่ได้มาตรฐาน ได้รับการรับรองจากหน่วยงาน	31	33.0	41	43.6	22	23.4	2.10	ปาน กลาง
7. การพัฒนาให้กลุ่มผู้ผลิตดำเนินการผลิตแบบครบ วงจร สามารถพัฒนาเป็นวิสาหกิจชุมชน ได้	29	30.0	47	50.0	18	19.1	2.12	ปาน กลาง
8. การส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ ของชุมชน	37	39.4	46	48.9	11	11.7	2.28	ปาน กลาง
9. การสร้างและการพัฒนาความรู้ให้แก่กลุ่มผู้ผลิตให้ สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในเรื่อง การพัฒนาการ ผลิตเทคโนโลยีการแปรรูป การตลาด และการ บริหารจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ	41	43.6	40	42.6	13	13.8	2.30	ปาน กลาง
10. โดยภาพรวมท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ของท่านมีส่วนช่วยด้านการส่งเสริมอาชีพและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ใน ระดับใด	43	45.7	42	44.7	9	9.6	2.35	มาก
เฉลี่ยทั้งหมด							2.22	ปาน กลาง

หมายเหตุ อบต. มีบทบาทมาก คะแนนระหว่าง 2.34 – 3.00 คะแนน

อบต. มีบทบาทปานกลาง คะแนนระหว่าง 1.67 – 2.33 คะแนน

อบต. มีบทบาทน้อย คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.66 คะแนน

3.2 บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการตลาด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ด้านการตลาด (ตาราง 17) พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.89 คะแนน ทั้งนี้จากการศึกษาตามเหตุผลเชิงลึกสามารถสรุปได้ว่ากำลังอยู่ในช่วงระหว่างการดำเนินการร่วมกันของกรมพัฒนาชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อร่วมกันเพิ่มช่องทาง สถานที่จำหน่ายสินค้า รวมถึงพัฒนาสินค้าให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายในตำบลเพื่อวางขายสินค้าของที่ระลึก รวมไปถึงการประชาสัมพันธ์สินค้าทางอินเทอร์เน็ตประจำตำบลและการออกร้านตามงานต่าง ๆ ที่หน่วยงานรัฐบาลและเอกชนจัดขึ้น เพื่อแนะนำสินค้า และเพื่อเป็นทางเลือกใหม่แก่ผู้บริโภคอีกด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นสามารถจำแนกบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการตลาด ดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทด้านการตลาดในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.67 - 2.33 คะแนน ได้แก่

1. ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทปานกลาง ในการช่วยเหลือด้านการตลาดในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.11 คะแนน เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ความช่วยเหลือในการจัดหาตลาดแก่ผู้ผลิตทั้งภายในอำเภอและต่างอำเภอ
2. การประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ในอินเทอร์เน็ตประจำตำบล มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.06 คะแนน เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ที่แพร่หลาย ทำให้สินค้าเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น
3. บทบาทด้านการตลาดขององค์การบริหารส่วนตำบลลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับ 2 ข้อ ดังนี้ การวางแผนระยะยาวด้านการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชน เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.03 คะแนน เนื่องจากการวางแผนการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จะทำให้สินค้ามีปริมาณเหมาะสมและคุณภาพตรงความต้องการของตลาด และการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชนเป็นการรวบรวมสินค้าภายในตำบลที่มีความหลากหลายเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าในการเลือกซื้อ
4. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประสานงานกับหน่วยราชการและเอกชนเพื่อจัดงานออกร้านระหว่างอำเภอ จังหวัดและภูมิภาคจนถึงระดับประเทศ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 คะแนน เนื่องจาก หากมีการติดต่อประสานงานที่ดีจะสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ พัฒนาฝีมือ และเป็นศูนย์กลางรวบรวมสินค้าจากทุกอำเภอ จะทำให้ผู้ผลิตให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและสินค้าเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

5. การจำหน่ายสินค้าของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งชุมชนภายในตำบล มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.89 คะแนน เนื่องจากการขยายตลาดให้กว้างมากยิ่งขึ้น

6. การจัดทำโปสเตอร์หรือแผ่นพับเพื่อเผยแพร่สินค้าในโครงการ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.74 คะแนน เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ที่แพร่หลาย ทราบรายละเอียดของสินค้าอย่างชัดเจน ทำให้สินค้าเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

7. การตรวจสอบตลาด อบรมการตลาด และพยายามหาช่องทางการขายใหม่ๆ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.69 คะแนน เนื่องจากสามารถนำข้อมูลที่นำมาพัฒนาสินค้าใหม่ๆ ให้มีความแตกต่างจากสินค้าเดิม ทำให้สินค้ามีความหลากหลายมีช่องทางการตลาดที่เพิ่มขึ้น

8. การส่งเสริมการขายโดยการหาตลาดทั้งในและต่างอำเภอ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.67 คะแนน เนื่องจากหากองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถหาตลาดได้มาก กลุ่มผู้ผลิตก็จะมีช่องทางการขายสินค้าได้มากขึ้น ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ยังพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทระดับน้อย โดยมีคะแนนระหว่าง 1.00 – 1.66 คะแนน ในประเด็นการจัดฝึกอบรม จัดทำระบบบัญชีสำหรับกลุ่มผู้ผลิตรายย่อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.65 คะแนน เนื่องจากกรมการพัฒนาชุมชนได้ดำเนินการแล้ว รวมถึงองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญและรับผิดชอบโดยตรงด้านการจัดทำระบบบัญชี จึงยังไม่ได้ดำเนินการในขณะนี้

ตาราง 17 บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการตลาด

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการตลาด	มาก		ปานกลาง		น้อย		ค่าเฉลี่ย	ความ หมาย
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. องค์การบริหารส่วนตำบล มีการประสานงานกับหน่วยราชการและเอกชนเพื่อจัดงานออกเ้านระหว่างอำเภอ จังหวัด และภูมิภาคจนถึงระดับประเทศ	21	22.3	52	55.3	21	22.3	2.00	ปาน กลาง
2. การจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชน เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP	25	26.6	48	51.1	21	22.3	2.03	ปาน กลาง
3. การส่งเสริมการขายโดยการหาแหล่งตลาดทั้งในอำเภอและต่างอำเภอ	15	16.0	33	35.1	46	48.9	1.67	ปาน กลาง
4. การประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ในอินเทอร์เน็ตประจำตำบล	38	40.4	31	33.0	25	26.6	2.06	ปาน กลาง
5. การจัดทำโปสเตอร์ หรือแผ่นพับเพื่อเผยแพร่สินค้าในโครงการ	13	13.8	44	46.8	37	39.4	1.74	ปาน กลาง

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการตลาด	มาก		ปานกลาง		น้อย		ค่าเฉลี่ย	ความ หมาย
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
6. การวางแผนระยะยาว ด้านการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์	20	21.3	57	60.6	17	18.1	2.03	ปาน กลาง
7. การตรวจสอบตลาด อบรมการตลาด และพยายามหาช่องทางขายใหม่ ๆ	9	9.6	47	50.0	38	40.4	1.69	ปาน กลาง
8. จัดการฝึกอบรม จัดทำระบบบัญชีสำหรับกลุ่มผู้ผลิตรายย่อย	7	7.4	47	50.0	40	42.6	1.65	น้อย
9. การจำหน่ายสินค้าของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งชุมชนภายในตำบล	25	26.6	54	57.4	15	16.0	1.89	ปาน กลาง
10. โดยภาพรวมท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านมีส่วนช่วยด้านการตลาดในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในระดับใด	27	28.7	50	53.2	17	18.1	2.11	ปาน กลาง
เฉลี่ยทั้งหมด							1.89	ปาน กลาง

หมายเหตุ อบต. มีบทบาทมาก คะแนนระหว่าง 2.34–3.00 คะแนน

อบต. มีบทบาทปานกลาง คะแนนระหว่าง 1.67–2.33 คะแนน

อบต. มีบทบาทน้อย คะแนนระหว่าง 1.00–1.66 คะแนน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ระหว่างตัวแปรอิสระกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล

ความสัมพันธ์ของลักษณะพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ภายในตำบล ความรู้ความเข้าใจในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล และการวางแผนการดำเนินงาน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีผลต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์สถิติ เพื่อทำการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Science or SPSS for Windows) เป็นสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตารางที่ 18 ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ใน
จังหวัดเชียงใหม่

	Y	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉
Y	1.000	.089	-0.49	.091	.163	.059	-.093	.213*	.174*	.564**
X ₁		1.000	.439**	.098	.524**	.197*	.463	.139	-.190*	-.002
X ₂			1.000	-.093	.416**	.421**	.366	.142	-.077	-.195*
X ₃				1.000	.346*	.171*	.001	.023	-.095	.051
X ₄					1.000	.391**	.441**	.052	-.216*	.010
X ₅						1.000	.228*	.083	-.092	-.028
X ₆							1.000	-.027	.061	-.101
X ₇								1.000	.057	.063
X ₈									1.000	.100
X ₉										1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

หมายเหตุ	เมื่อ	Y	=	บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล
		A	=	ค่าคงที่
		$b_1 \dots b_9$	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระ แต่ละตัวแปรกับตัวแปรตาม เมื่อควบคุมค่าของ ตัวแปรอิสระอื่นที่มีอยู่ในสมการได้ค่าคงที่แล้ว
		X_1	=	ระยะเวลาที่ก่อตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล
		X_2	=	ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล
		X_3	=	พื้นที่ทั้งหมดในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วน ตำบล
		X_4	=	ประชากรทั้งหมดในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การ บริหารส่วนตำบล
		X_5	=	รายได้จากการจัดเก็บภาษี ปี 2546
		X_6	=	รายได้จากเงินอุดหนุนรัฐบาล ปี 2546
		X_7	=	จำนวนประเภทสินค้า OTOP ภายในตำบล
		X_8	=	ความรู้ความเข้าใจในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
		X_9	=	การวางแผน การดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่ง ผลิตภัณฑ์

เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมดกับตัวแปรตาม(บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล) ดังตารางที่ 18 เปรียบเทียบเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่แล้วตัวแปรอิสระจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในระดับต่ำตามเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ของสุชาติ (2537:102) จึงไม่เกิดปัญหา Multicollinearity ซึ่งจะ
ทำให้ค่า R^2 เปลี่ยน เพราะค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมดไม่มีค่าใกล้เคียงกับ 1 หรือ 0.8 เลย

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนโดยสรุปของบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบล

ตัวแปร	B	t	Sig
1. จำนวนสินค้า OTOP ในตำบล	0.02156	1.994*	.049
2. ความรู้ ความเข้าใจโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	0.07351	2.698**	.008
3. การวางแผนการดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	.148	6.997**	.000
ค่าคงที่	1.359	5.007**	
R ² = .399 SEE = 35.694 F 19.885** Sig. of F = .001			

จากผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุ โดยนำตัวแปร 1 ตัว และตัวแปรอิสระทั้ง 9 ตัว ไปเข้าสมการโดยใช้วิธีแบบขั้นตอน ปรากฏว่าได้ค่า F = 19.885; Sig. = 0.01 หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในรูปแบบเชิงเส้นและในบรรดาตัวแปรอิสระทั้งหมด 9 ตัว มีตัวแปรอิสระ 1 ตัว ที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การวางแผนการดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีนัยสำคัญร้อยละ 39.9 และมีตัวแปรอิสระ 2 ตัว ที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ จำนวนประเภทสินค้า OTOP ในตำบล มีนัยสำคัญร้อยละ 31.8 และความรู้ ความเข้าใจโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีนัยสำคัญร้อยละ 37.2

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว สามารถสรุปเป็นสมการถดถอยพหุ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ดังนี้

$$Y = a + b_7 x_7 + b_8 x_8 + b_9 x_9$$

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล = 1.359 + 0.02156 (จำนวนประเภทสินค้า OTOP ในตำบล) + 0.07351 (ความรู้ ความเข้าใจโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์) + 0.148 (การวางแผนการดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์)

จากสมการดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่าหากมีสินค้า OTOP ในตำบลมาก แสดงว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มาก และองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ รวมถึงการวางแผนการดำเนินโครงการมาก องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีบทบาทต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มากด้วย

จากการศึกษาครั้งนี้สามารถพิสูจน์ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล) ดังนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน คือ จำนวนประเภทสินค้า OTOP ในตำบล ความรู้ ความเข้าใจในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และการวางแผนการดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

2. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน คือ ระยะเวลาที่ก่อตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล พื้นที่ทั้งหมดในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ประชากรทั้งหมดในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล รายได้จากการจัดเก็บภาษี ปี 2546 และ รายได้จากเงินอุดหนุนรัฐบาล ปี 2546

ดังนั้นจึงพิสูจน์สมมุติฐานได้ว่า บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับ จำนวนประเภทสินค้า OTOP ในตำบล ความรู้ ความเข้าใจในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และการวางแผนการดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เท่านั้น

4.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ 9 ตัวกับบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบล (ตารางที่ 18) ได้แก่

1. จำนวนประเภทสินค้า OTOP ในตำบลมีความสัมพันธ์ทางสถิติในทิศทางเดียวกัน กับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ คือค่า $t = 1.994$ ที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่าหากจำนวนสินค้า OTOP ในตำบลมีจำนวนมาก โดยมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างสรรค์ภายในหมู่บ้าน เพื่อให้มีสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

2. ความรู้ ความเข้าใจโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์ทางสถิติในทิศทางเดียวกัน กับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ คือค่า $t = 2.698$ ที่ระดับ 0.01 อธิบายได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้ความเข้าใจในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์อย่างถูกต้อง จะสามารถให้ความรู้

คำแนะนำการผลิตสินค้าในตลาดให้มีคุณภาพ สอดคล้องความต้องการของผู้ผลิต ทำให้สินค้าในโครงการมีมาตรฐาน ส่งผลให้สินค้าเป็นที่ยอมรับและเป็นการเพิ่มรายได้แก่ชุมชนอีกด้วย

3. การวางแผนการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์ทางสถิติในทิศทางเดียวกัน กับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ คือค่า $t = 6.997$ ที่ระดับ 0.01 อธิบายได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการวางแผนการดำเนินงานล่วงหน้าในการทำงาน จะทำให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเกิดข้อผิดพลาดน้อย งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและเสร็จตามกำหนด ทำให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 9 ตัว (ตารางที่ 18) ผู้วิจัยขออธิบายเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมาก (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01) ได้แก่

1. ระยะเวลาที่ก่อตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์ทางสถิติในทิศทางเดียวกันกับขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล ($t = 0.439$) กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาก่อตั้งนาน จำนวนปีที่เพิ่มขึ้น จะมีการพัฒนาจากองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก เลื่อนขึ้นเป็นขนาดกลาง และขนาดใหญ่

2. ระยะเวลาที่ก่อตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์ทางสถิติในทิศทางเดียวกันกับประชากรทั้งหมดในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ($t = 0.524$) กล่าวคือองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาดำเนินงานจะมีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น

3. ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์ทางสถิติในทิศทางเดียวกันกับประชากรทั้งหมดในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ($t = 0.416$) กล่าวคือองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดใหญ่มักจะอยู่ในแหล่งชุมชนจึงมีจำนวนประชากรในพื้นที่รับผิดชอบมาก เพราะประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น ในขณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กจะมีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบน้อยกว่า เพราะประชากรไม่หนาแน่นและ มีการกระจายตัวสม่ำเสมอ

4. ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์ทางสถิติในทิศทางเดียวกันกับรายได้จากการจัดเก็บภาษี ($t = 0.421$) กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดใหญ่จะจัดเก็บภาษีได้มากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก

5. ประชากรทั้งหมดในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์ทางสถิติในทิศทางเดียวกันกับรายได้จากการจัดเก็บภาษี ($t = 0.391$) กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบจำนวนมากจะสามารถจัดเก็บภาษีได้มากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบน้อย

6. ประชากรทั้งหมดในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์ทางสถิติในทิศทางเดียวกันกับรายได้จากเงินอุดหนุนรัฐบาล ($t = 0.441$) กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบจำนวนมาก รัฐบาลจะจัดสรรงบประมาณให้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าตามความเหมาะสมของประชากรในพื้นที่ และองค์การบริหารส่วนตำบลก็จะได้งบประมาณที่จำเป็นลดหลั่นกันลงมาตามสัดส่วนประชากรในพื้นที่รับผิดชอบ

4.3 ตัวแปรอิสระที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน(ตารางที่ 18) ระหว่างตัวแปรอิสระ 9 ตัว (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05) คือ

1. ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์ทางสถิติในทิศทางตรงกันข้ามกับการวางแผนการดำเนินงาน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ($t = -0.195$) กล่าวคือองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดใหญ่มีการวางแผนในการดำเนินงานน้อยกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลางและเล็ก เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กสามารถดูแล สั่งการ วางแผนดำเนินงานได้ครอบคลุมและมีการผลิตสินค้า OTOP ภายในตำบลเป็นหัตถกรรมภายในหมู่บ้านมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดใหญ่

2. ประชากรทั้งหมดในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความรู้ความเข้าใจในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ($t = -0.216$) กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบจำนวนมาก จะไม่สามารถให้ความรู้ความเข้าใจในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากจำนวนเจ้าหน้าที่ให้ความรู้มีจำนวนน้อยไม่สอดคล้องกับจำนวนประชากร และประชากรบางส่วนยังไม่ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ทำให้การทำงานเป็นไปอย่างล่าช้า ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

**ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีต่อ
โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์**

จากผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า ปัญหาส่วนใหญ่ร้อยละ 46.8 เป็นปัญหาด้านการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ รองลงมาคือ ปัญหาด้านการตลาด ร้อยละ 40.5 และปัญหา
ด้านอื่นๆ ได้แก่ การบริหารงานของกลุ่ม ขาดวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต รวมถึงเจ้าหน้าที่ติดตามและ
ประเมินผลโครงการมีน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.7 (ตาราง 20)

ตาราง 20 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะขององค์การบริหารส่วนตำบล

ปัญหา	องค์การบริหารส่วนตำบล (แห่ง)			ร้อยละ ของทั้ง หมด (N=94)
	ใหญ่	กลาง	เล็ก	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
ด้านการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์				50.0
- วัตถุดิบบางชนิดต้องสั่งจากที่อื่น	-	2 (2.1)	10 (10.7)	12.8
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้าน	1 (1.1)	1 (1.1)	7 (7.4)	9.6
- ขาดงบประมาณดำเนินการ	-	-	8 (8.5)	8.5
- ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์	-	-	6 (6.4)	6.4
- สมาชิกกลุ่มไม่มีส่วนร่วมในการบริหารงาน	1 (1.1)	-	4 (4.2)	5.3
- อบต.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดการ สนับสนุนด้านอาชีพอย่างเต็มที่	-	-	3 (3.2)	3.2
- ชาวบ้านยังขาดความรู้	-	-	2 (2.1)	2.1
- สมาชิกกลุ่มผู้ผลิตไม่ให้ความร่วมมือ	-	-	2 (2.1)	2.1
ด้านการตลาด				43.6
- ไม่มีศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP	-	3 (3.2)	7 (7.4)	10.6
- ขาดบุคลากรและแนวทางในการดำเนินการ	1 (1.1)	2 (2.1)	6 (6.4)	9.6
- ขาดความรู้ด้านการตลาด	-	1 (1.1)	6 (6.4)	7.5
- ขาดงบประมาณในการฝึกอบรม	-	-	5 (5.3)	5.3
- สินค้าเกินความต้องการของตลาด	-	-	5 (5.3)	5.3
- ประชาชนไม่รู้จักสินค้าชุมชน	-	-	2 (2.1)	3.2
- คนไทยไม่นิยมใช้สินค้าในโครงการหนึ่ง ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	1 (1.1)	-	2 (2.1)	2.1

ปัญหา	องค์การบริหารส่วนตำบล (แห่ง)			ร้อยละ ของทั้ง หมด (N=94)
	ใหญ่	กลาง	เล็ก	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
ด้านอื่นๆ				6.4
- การบริหารงานของกลุ่ม	-	1 (1.1)	3 (3.1)	4.2
- ขาดวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต	-	-	1 (1.1)	1.1
- เจ้าหน้าที่ติดตามและประเมินผลโครงการ มีน้อย	-	-	1 (1.1)	1.1
รวม	4 (4.4)	10(10.7)	80(84.9)	100

จากตารางที่ 20 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 94 องค์การบริหารส่วนตำบล ได้สะท้อนปัญหาและอุปสรรคในด้านการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ร้อยละ 50 ด้านการตลาดร้อยละ 43.6 และข้อเสนอแนะขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 6.4 เป็นประเด็น โดยเรียงตามระดับความถี่ของปัญหา ดังนี้

ด้านการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์

1. วัตถุดิบบางชนิดต้องสั่งจากที่อื่นทำให้ต้นทุนการผลิตสูงคิดเป็นร้อยละ 12.8 โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กยังขาดแคลนวัตถุดิบบางประเภทที่ไม่สามารถผลิตได้เอง
2. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้านในการเผยแพร่ แนะนำความรู้ในการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 9.6 โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กที่ยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะด้านในการแนะนำแนวทางการผลิตสินค้าแก่กลุ่มผู้ผลิต
3. ขาดงบประมาณดำเนินการ ทำให้เงินอุดหนุนแก่กลุ่มได้ไม่มากนัก คิดเป็นร้อยละ 8.5 โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กที่มีงบประมาณน้อย
4. สินค้าบางประเภทเป็นสินค้าเดิม ๆ ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ไม่มีอุปกรณ์การผลิต และบรรจุหีบห่อที่ทันสมัย คิดเป็นร้อยละ 6.4 โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก กลุ่มผู้ผลิตจะผลิตสินค้าประเภทเดียวกัน ไม่มีการคิดแปลงหรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์ทำให้สินค้าไม่มีความแตกต่างกัน

5. สมาชิกกลุ่มจะไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาสินค้า เนื่องจากประธานกลุ่มจะบริหารจัดการเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 5.3 โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก ควรสนับสนุนให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้หลักการดำเนินงานที่มาจากความต้องการอย่างแท้จริง ทำให้กลุ่มเกิดความสามัคคีและสามารถพัฒนาสินค้าได้อย่างรวดเร็ว

6. องค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่ได้ให้การสนับสนุนด้านอาชีพแก่ชุมชนอย่างเต็มที่ คิดเป็นร้อยละ 3.2 โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กควรจัดการพัฒนาทักษะอาชีพแก่กลุ่มอย่างต่อเนื่อง

7. ชาวบ้านยังขาดความรู้ ด้านการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 2.1 โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลเล็กควรให้ความรู้แก่กลุ่มด้านการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ เพื่อให้มีรายได้จากการขายสินค้าเพิ่มมากขึ้น

8. สมาชิกกลุ่มผู้ผลิตยังไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน และพัฒนาตนเองเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 2.1 โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก

ด้านการตลาด

1. ในตำบลยังไม่มีศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP ประจำตำบลและร้านค้าขายสินค้าของที่ระลึกประจำแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากในตำบลไม่มีแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 10.6 โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก

2. ขาดบุคลากรและแนวทางในการดำเนินการจัดหาตลาดจำหน่ายสินค้า คิดเป็นร้อยละ 9.6 โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลเล็กที่มีบุคลากรดำเนินงานไม่พอเพียง

3. กลุ่มผู้ผลิตขาดความรู้ด้านการตลาด ทำให้ไม่สามารถวางแผนการตลาดและประชาสัมพันธ์สินค้า คิดเป็นร้อยละ 7.5 โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลเล็กต้องให้ความรู้ด้านช่องทางการตลาดและการวางแผนการตลาดแก่กลุ่มผู้ผลิตเพื่อให้สินค้าเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

4. ขาดงบประมาณในการฝึกอบรมเทคนิคการตลาดแก่ประชาชน คิดเป็นร้อยละ 5.3 โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลเล็กที่มีงบประมาณน้อย

5. การผลิตสินค้าชนิดเดียวกันมีมาก ทำให้เกิดความต้องการของตลาด เกิดการแข่งขันสูง คิดเป็นร้อยละ 5.3 โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลเล็กกลุ่มผู้ผลิตสินค้าในท้องถิ่นมักจะผลิตสินค้าประเภทเดียวกัน ทำให้สินค้ามีมากเกินไปเกินความต้องการของตลาด

6. ตลาดแคบ ประชาชนไม่รู้จักสินค้าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 3.2 โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลเล็กที่ห่างไกลจากแหล่งชุมชนทำให้โอกาสที่ประชาชนจะรู้จักสินค้ามีน้อย

7. คนไทยยังไม่นิยมใช้สินค้าในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มากนัก คิดเป็นร้อยละ 2.1 โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กควรให้แรงจูงใจให้สินค้าในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้มีการผลิต

ด้านอื่นๆ

1. การบริหารงานของกลุ่มยังขาดการวางแผนงาน คิดเป็นร้อยละ 2.1 โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก

2. วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตบางชนิดต้องสั่งจากแหล่งอื่น เนื่องจากไม่สามารถผลิตเองได้จึงทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.1 โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก กลุ่มผู้ผลิตต้องซื้อวัตถุดิบบางประเภทที่ไม่สามารถผลิตได้เอง

3. เจ้าหน้าที่ติดตามและประเมินผลโครงการมีน้อย ทำให้ไม่ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินโครงการ คิดเป็นร้อยละ 1.1 โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลเล็กมีเจ้าหน้าที่ดำเนินงานไม่พอเพียงในการติดตาม ประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

องค์การบริหารส่วนตำบลที่ศึกษามีข้อเสนอแนะต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์สามารถสรุปเป็นประเด็น ดังนี้

1. รัฐบาลควรให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ การอบรมด้านทักษะอาชีพ พัฒนาผลิตภัณฑ์และการตลาดแก่ประชาชนผู้สนใจ โดยผู้มีประสบการณ์

2. เน้นการใช้วัตถุดิบการผลิตที่มีในท้องถิ่นเพื่อลดต้นทุนการผลิต รวมถึงพัฒนาสินค้าให้มีการผลิตที่ครบวงจร ทันสมัย ตรงตามมาตรฐานการผลิต และตรงตามความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น

3. รัฐบาลควรจัดตั้งศูนย์รวบรวมสินค้า OTOP ระดับจังหวัด รวบรวมสินค้าจากทุกตำบลให้มีความหลากหลาย เพื่อสะดวกแก่ผู้ผลิตและผู้บริโภคในราคาที่เป็นธรรม ทำให้สินค้าแพร่หลายได้เร็วขึ้น

4. พัฒนาบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้ ความชำนาญด้านการพัฒนาสินค้าและการตลาดอย่างแท้จริง เพื่อนำความรู้ที่นำมาพัฒนาให้ผู้ผลิตเพื่อผลิตสินค้าที่ตรงตามความต้องการของตลาดมากที่สุด

5. ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาอาชีพเดิม และสร้างอาชีพใหม่แก่ชุมชนเพื่อเพิ่มรายได้
6. ควรจัดการศึกษา ควบคู่กันที่ประสบความสำเร็จ เพื่อนำจุดแข็งของกลุ่มนั้นมาปรับปรุง พัฒนากลุ่มให้มีการบริหารงานที่ดีขึ้น
7. ประสานหน่วยงานต่าง ๆ จัดตั้งเครือข่ายผู้ผลิตสินค้า OTOP เพื่อเป็นแหล่งประชาสัมพันธ์สินค้าและเกิดช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น รวมถึงกระจายรายได้แก่ผู้ผลิตทุกระดับ
8. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ จะต้องร่วมมือกันทำงานอย่างจริงจัง โดยเฉพาะการหาตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ รวมถึงประชาสัมพันธ์สินค้าทาง Internet เพื่อให้สินค้าสามารถพัฒนาและแพร่หลายได้อย่างรวดเร็ว
9. องค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นหน่วยงานที่ริเริ่มจัดการในรูปแบบสหกรณ์ โดยออกข้อบังคับรองรับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการบริหารงานอย่างเป็นระบบและโปร่งใส โดยเฉพาะการกำกับดูแลและถือหุ้น